

Kleuradvies

Elementaire kleurenleer voor het maken

van eenvoudige kleuradviezen

Colofon

Ontwikkeling en productie

Uitgeverij SNKI
Stichting Nederlands Kleur Instituut
Amersfoort
Telefoon: 075-6169977
Email: info@uitgeverij-snki.nl
Internet: www.uitgeverij-snki.nl

Auteurs:

Mark Kotterink, Jan de Boon

3^e herziene druk, januari 2024

ISBN: 9789493058088

NUR: 656, additioneel: 100, 157

Trefw: kleurenleer, kleuradvies, keuzedeel kleuradvies, interieur, exterieur, schilderen, kleur geven

Illustraties:

Akzo Nobel, Jan de Boon, Mark Kotterink, Nathan Reuvekamp, Stichting Nederlands Kleur Instituut, en <http://comments.wikimedia.org>.

Project voorzijde: kantoorgebouw Weleda Zoetermeer, glaskunstenaar Peter Vormer

Project achterzijde: woning Nieuw Vennep, kleurgever Jan de Boon

© Copyright 2023 Stichting Nederlands Kleur Instituut

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kan noch de uitgever noch de auteur aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade die het gevolg is van enige fout in deze uitgave.

Kleuradvies

*Elementaire kleurenleer voor het maken
van eenvoudige kleuradviezen*

Het keuzedeel Kleuradvies en examinering

Dit boek is gebaseerd op de kwalificatie van het keuzedeel Kleuradvies K0218 (MBO3) en de exameneisen van de beroepsorganisatie van Kleurdeskundigen (stichting BNK) voor dit keuzedeel. Het keuzedeel Kleuradvies K0218 is gekoppeld aan de kwalificaties gezelschilder (25154) en verkoopadviseur (25029).

Opleidingsinstellingen kunnen met deze methode opleiden voor het branchediploma van de Stichting BNK. Hiervoor kunnen zij gebruikmaken van de Proeve van bekwaamheid Kleuradvies. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met info@snki.nl.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	8
Voorwoord	11
Hoofdstuk 1. Kleur voor altijd	12
Hoofdstuk 2. Kleur in de natuur en de maatschappij	15
Samenvatting Leerblok “Inleiding in de kleurenleer”	21
Vragen bij het Leerblok.....	22
Hoofdstuk 3. Het ordenen van kleuren.....	23
Hoofdstuk 4. De kleurenruimte	35
Hoofdstuk 5. Kleurordeningsystemen	38
Hoofdstuk 6. Kleurcollecties.....	43
Samenvatting Leerblok “Kleursystematiek”	47
Vragen bij het Leerblok.....	49
Hoofdstuk 7. Kleurwerking.....	50
Hoofdstuk 8.Kleurcontrasten.....	54
Hoofdstuk 9.Harmonie en disharmonie.....	60
Hoofdstuk 10.Definities van kleur	84
Hoofdstuk 11.Kleursymboliek en associatie	89
Samenvatting Leerblok “Kleurpsychologie”	93
Vragen bij het Leerblok.....	96
Hoofdstuk 12. Interieurstijlen.....	97
Hoofdstuk 13.Trends	102
Samenvatting Leerblok “Stijlen en trends”	105
Vragen bij het Leerblok.....	106
Hoofdstuk 14. Kleur in de media	107
Samenvatting Leerblok “Kleur en de media”	111
Vragen bij het Leerblok.....	112
Hoofdstuk 15. Het beoordelen van kleuren.....	113
Samenvatting Leerblok “Kleurbeoordelen en colormetrie”	118
Vragen bij het Leerblok.....	119
Hoofdstuk 16.Het kleuradvies.....	120

Samenvatting Leerblok “Het maken van een eenvoudig kleuradvies”	127
Vragen bij het Leerblok.....	129
Literatuur	130

Voorwoord

Kleur valt niet weg te denken uit het leven, alles bestaat uit kleur. Dit zien we ook terug in ons taalgebruik. We hebben het over een kleurloos bestaan als er weinig spannends in ons leven gebeurt, of wanneer we het hebben over kleur in de samenleving dan bedoelen we verschillende etnische bevolkingsgroepen. Kleur is in onze omgeving, overal waar we gaan vinden we kleur.

Kleuren hebben, net zoals licht, geluid en tijd, onbewust invloed op onze keuzes en gedragingen. Door kleurgebruik kun je het welbevinden van mensen positief of negatief beïnvloeden. Daarom is het noodzakelijk voor jou, die kleuradviezen geeft, om adequate kennis van kleur, kleurcommunicatie, kleurtechniek en kleurgebruik te hebben, zodat je het welbevinden van mensen positief kunt beïnvloeden.

Dit boek geeft je de kennis en handvatten om een objectief kleuradvies voor een interieur en/of exterieur te maken en te presenteren aan je opdrachtgever. Door de juiste kennis toe te passen kun je beargumenteren waarom je je keuzes gemaakt hebt. Kleur is niet alleen een zaak van gevoel, kleur gedraagt zich volgens wetten. Kennis van deze wetten zorgt ervoor dat je efficiënter tot je kleurkeuzes komt en deze professioneel beargumenteerd kunt presenteren.

In de derde druk zijn er tekstuele wijzigingen en correcties doorgevoerd en is de opmaak hier en daar verbeterd.

Hoofdstuk 1. Kleur voor altijd

Als je het keuzedeel kleuradvies doet, betekent dit dat je gaat werken met kleur. Het onderwerp kleur is een zeer uitgebreid en moeilijk studieonderwerp, maar het is wel erg interessant. In dit boek wordt kleur van alle kanten belicht, zodat je een grondige basiskennis over kleur krijgt en ervaring opdoet met het werken met kleur.

In dit boek gaan we in op:

- inleiding in de kleurenleer
- kleursystematiek
- kleurspsychologie
- stijlen en trends
- kleur en de media
- kleur beoordelen en colormetrie
- het maken van een eenvoudig kleuradvies

In de eerste hoofdstukken maak je kennis met de algemene kleurenleer en met de branche, de geschiedenis van de kleurenleer en het ordenen van kleur. Daarna gaan we er dieper op in hoe we als mensen (kleur) waarnemen en op de kleursystematiek. Vervolgens gaan we in op de kleurenpsychologie, de stijlen en trends en hoe je om kunt gaan met kleur als je op de computer met kleuren werkt. In de twee laatste hoofdstukken bespreken we het kleur beoordelen en het maken en presenteren van het kleuradvies. Aan het eind van deze opleiding heb je een brede basiskennis over kleur en kun je een eenvoudig kleuradvies opstellen en beargumenteren.

Kleur is een vormmiddel en staat als zodanig centraal in deze opleiding. Bij dit boek horen opdrachten die je vindt in de Elektronische Leeromgeving. Je zult veel oefeningen doen en werken met verf om kleurstudies te maken. Hierdoor krijg je vaardigheid en gevoel voor kleur.

Om de schilderopdrachten uit de elektronische leeromgeving te doen, kun je het beste gebruik maken van plakkaatverf of acrylverf. Daarnaast heb je ook aquarelverf nodig en acrylpapier of aquarelpapier. Voor het mengen van de verf heb je mengbakjes of een palet nodig. Een lege eierdoos is een handig hulpmiddel. Daarnaast heb je een set NCS oefeningen nodig en een kleurenwaaier van het NCS systeem, RAL design, of ACC (Sikkens). Potloden, passer en liniaal zijn natuurlijk ook handig. Om je werk goed te kunnen vervoeren bevelen we je een A3 map aan.

Niet iedereen heeft ervaring met het mengen van kleuren. In deze opleiding zijn de oefeningen bedoeld om je ervaring te vergroten en je competenties van kleur waarnemen en communiceren te vergroten.

Op www.kleurenschool.nl vindt je de materialen die je nodig hebt voor deze opleiding.

De kleurenbranche

Kleur is verankerd in onze maatschappij. De groep bedrijven die zich bezighoudt met kleur kunnen we een bedrijfstak noemen, of ook wel een branche. Sectoren en bedrijven waar kleur een belangrijke rol speelt zijn de foodsector, de textielsector, de cosmetica, de bouwindustrie, de grafische industrie, de elektronica, verpakkingindustrie, mode, kunst en decoratie. Daarnaast zijn er de sectoren die materialen en tools leveren op het gebied van kleur en universiteiten en instituten die onderzoek doen naar kleur.

Kleurorganisaties

Naast de vele bedrijven en industrieën die zich bezighouden met kleur, zijn er ook andere organisaties die deel uitmaken van de kleurenbranche. Dit zijn bijvoorbeeld universiteiten en verenigingen of website-initiatieven van individuen.

Verenigingen

Veel landen hebben een organisatie of vereniging waar bedrijven en/of mensen zijn aangesloten. Meestal zijn dat organisaties waar kennis van kleur wordt gedeeld. In Nederland kennen we de Stichting BNK-Kleurdeskundigen, de beroepsorganisatie voor kleurdeskundigen in Nederland. Deze stichting richt zich op kwalitatief kleuronderwijs en beheert het kwaliteitsregister. Daarnaast heeft Nederland jarenlang de Vereniging van Kleurenstudie gekend. In Nederland kennen we ook de stichting Kleurenvisie.

Internationale organisaties

Naast de landelijke organisaties is er een aantal internationale verenigingen en commissies. Bekende internationale organisaties zijn in de Verenigde Staten de Inter-Society Color Council (ISCC) en het Rochester Institute of Technology.

De International Colour Association (AIC-Colour) is de wereldwijde overkoepelende organisatie waarin de landelijke kleurverenigingen zijn vertegenwoordigd. Een keer per vier jaar organiseert het AIC een congres waarin nieuwe wetenschappelijke kleurstudies worden gepresenteerd. Daarnaast wordt er jaarlijks een kleurcongres georganiseerd waarbij ook uitslagen van kleuronderzoeken worden gepubliceerd.

Naast bovengenoemde organisaties zijn er ook samenwerkingsverbanden, zoals de Colour Marketing Group (CMG). De Colour Marketing Group bestaat uit bedrijven, zoals verf-, textiel- en behangfabrieken uit de gehele wereld. De Colour Marketing Group komt twee maal per jaar bijeen en bepaalt de trendkleuren voor het komende jaar.

Websites

Er zijn veel interessante websites over kleur. Helaas staat op veel websites niet altijd correcte informatie. Er wordt ook heel veel onzin geschreven over kleur, halve waarheden. Je zult dus zelf een kritische houding moeten aannemen ten opzichte van alles wat je leest. Interessante websites om een keer te bezoeken zijn:

- www.colormatters.com
- www.huevaluechroma.com
- www.colorsystem.com
- www.colorvoodoo.com

Hoofdstuk 2. Kleur in de natuur en de maatschappij

Kleur is een elementair natuurverschijnsel. Lang voordat er sprake was van een maatschappelijke cultuur zoals wij die vandaag de dag kennen, was de natuur vervuld van kleur en had ze betekenis voor het overleven van de mens. Tegenwoordig is kleur een belangrijk onderdeel van onze maatschappij. Het is overal aanwezig en speelt een grote rol bij de communicatie. Kleur waarschuwt ons in het verkeer, geeft aan wat de kwaliteit van voedsel is, laat via de huidskleur zien of iemand ziek is, ze maakt ons alert op bepaalde gebeurtenissen, ze geeft stemming en betekenis aan architectuur, ze maakt het mogelijk dat mensen met hun kleding een bepaalde identiteit uitstralen, ze bepaalt in sommige situaties hoe we (moeten) handelen, etcetera. Kortom: kleur kleurt het bestaan van de mens. Kleur is verweven met de natuur, de mens en de maatschappij, kleur is overal.

Aspecten van kleur

Je kunt op veel verschillende manieren naar kleur kijken. Afhankelijk van je standpunt komen er andere aspecten van het verschijnsel kleur tevoorschijn. We zullen een aantal van deze standpunten introduceren en daar in de latere hoofdstukken op terugkomen. Aspecten die aan de orde komen zijn:

Figuur 1 Kleur is niet weg te denken uit ons bestaan.

- fysiologische kleuren
- fysische kleuren
- chemische kleuren
- esthetiek
- medische aspecten
- fysiologie
- psychologie